

Egzamin
Prawo międzynarodowe publiczne
SSP II
15 czerwca 2016 r.

1. Prezes Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości ma przedstawić przed Zgromadzeniem Ogólnym ONZ raport na temat aktywności MTS. Biuro Prawne Trybunału jest odpowiedzialne za przygotowanie poszczególnych części raportu. Jeden z wątków ma dotyczyć kwestii roboczo zatytułowanej „*Prawo międzynarodowe publiczne – między legalizmem a efektywnością*”. Należysz do zespołu, który ma przedłożyć opinię prawną w tej sprawie. Przygotuj jej treść. Opinia zostanie włączona do raportu. Ma ona wyrażać przedmiotowe stanowisko MTS w analizowanej kwestii, z uwzględnieniem m.in. jego orzecznictwa oraz doktrynalnych odwołań do art. 38 Statutu MTS. **[25 pkt]**

2. Sąsiadujące ze sobą państwa *Lycia* i *Cilicia* są położone w basenie Morza Wewnętrznego. Wyspa *Argo* jest usytuowana w odległości 30 mil morskich od linii wybrzeża *Lycii*. *Lycia* i *Cilicia* uzyskały niepodległość 1 lutego 1820 r. w wyniku rozpadu zamorskiej kolonii państwa *Tarraconensis*. W chwili proklamowania niepodległości przez oba państwa, wyspa była niezamieszkana. Jednak znajdowały się na niej pozostałości po osadzie założonej przez pierwszych osadników pochodzących z *Tarraconensis*. Przez ponad 50 lat rybacy pochodzący z państw regionu Morza Wewnętrznego, w tym także z *Lycii* i *Cilicii*, dokonywali w pasie 12 mil wokół wyspy *Argo* swobodnego połowu ryb. W 1885 r. *Lycia* i *Tarraconensis* zawarły traktat z Vindobonny o wzajemnej współpracy, nawiązując jednocześnie stosunki dyplomatyczne. W przedmiotowej umowie znalazły się sformułowania o uznaniu terytorialnych więzi między *Lycią* a wyspą *Argo*. Jedną z klauzul rozciągała terytorialne zastosowanie traktatu na obszar wyspy *Argo*. W kwietniu 1890 r. parlament *Lycii* uchwalił ustawę potwierdzającą suwerenne prawa tego państwa do wyspy *Argo*, sięgające swymi korzeniami roku 1820, i jednocześnie kończąca praktykę swobodnego wykorzystania wód wokół wyspy przez państwa trzecie. *Lycia* powołała się w swej argumentacji na formułę *uti possidetis*. W maju 1890 r. *Cilicia* uznała zarówno umowę zawartą przez *Lycię* i *Tarraconensis* jak i ustawę *Lycii* za bezskuteczną w odniesieniu do wyspy *Argo*. *Cilicia* podniosła w oświadczeniu swego ministra spraw zagranicznych Praetora Decimusa, że brak wcześniejszego

protestu należy potraktować jedynie jako potwierdzenie absurdalności wszelkich roszczeń wysuwanych przez *Lycię* w odniesieniu do wyspy *Argo*. W grudniu 1891 r. prezydent *Cilicii* Junius Albinus oświadczył w swym orędziu, że z dniem 1 stycznia 1892 r. wyspa *Argo* staje się częścią terytorium *Cilicii* z wyłączeniem praw państw trzecich. Akt został określony jako skuteczny z dniem 1 lutego 1820 r. Jednocześnie podjęto decyzję o ustanowieniu garnizonu wojskowego na wyspie *Argo*, do tej pory wciąż niezamieszkałej. W marcu 1892 r. parlament *Cilicii* dokonał zmian w konstytucji, wprowadzając do niej art. 120. Wynikało z niego, że wszelkie zmiany w zakresie suwerennych praw *Cilicii* do wyspy *Argo* wymagają aktu parlamentu rangi ustawowej. W przeciągu następnych 30 lat oba państwa podtrzymywały swe stanowiska. Jednak w 1923 r. *Cilicia* zlikwidowała swój garnizon wojskowy. W następstwie czego na wyspie *Argo* w 1924 r. pojawił się nieliczny kontyngent wojskowy *Lycii*. Zdarzenia te doprowadziły do zerwania stosunków dyplomatycznych między dwoma państwami. Ponadto w *Cilicii* doszło do zamachu stanu. Do władzy w sposób efektywny doszedł rząd generała Tytusa Labienusa. Coraz cięższa sytuacja ekonomiczna zmusiła jednak *Cilicię* do wszczęcia negocjacji z *Lycią* w zamian za uzyskanie pomocy gospodarczej. W następstwie rokowań pod koniec 1924 r. został zawarty traktat z Carthago. *Cilicia* zrzekła się w nim zwierzchnictwa terytorialnego nad wyspą *Argo*. W artykule 15 traktatu z Carthago strony ustaliły, że przedmiotowa umowa zawierana jest w trybie złożonym z wymogiem uzyskania zatwierdzenia przez rządy obu państw. Zatwierdzenia te miały miejsce w 1925 r. Traktat zawierał ponadto zgodę na przekazanie wszelkich wynikających z niego sporów do rozstrzygnięcia Stałego Trybunału Arbitrażowego. Rezygnacja z praw suwerena do wyspy *Argo* stała się w *Cilicii* w przeciągu następnych lat zarzewiem konfliktu wewnętrznego. Kolejne rządy zajmowały w tej sprawie coraz bardziej radykalne stanowisko. W 2005 r. rząd *Cilicii* pod przewodnictwem Marcusa Tulliusa C. ogłosił zawieszenie traktatu z Carthago i odwołał się do zawartej w nim obligatoryjnej klauzuli arbitrażowej łączącej oba państwa. Dodana do traktatu kolejna klauzula stanowiła ponadto, że wynikłe spory będą rozstrzygane na podstawie norm powszechnego prawa międzynarodowego oraz wiążących państwa *Lycię* i *Cilicię* umów międzynarodowych. *Lycia* w odpowiedzi stwierdziła, że sąd arbitrażowy nie jest właściwy do rozpatrzenia sporu w sprawie suwerennych praw do wyspy *Argo* z uwagi na kontestowany przez *Cilicię* charakter traktatu z Carthago. Stały Trybunał Arbitrażowy przyjął sprawę do rozpatrzenia.

[35 pkt]

Oceń zasadność stanowiska trybunału w sprawie własnej jurysdykcji oraz stanowisk stron w postępowaniu w kluczowych dla sporu kwestiach z uwzględnieniem siły poszczególnych faktów i argumentów. Przedstaw tok rozumowania trybunału w części merytorycznej postępowania, mającego za swój przedmiot rozstrzygnięcie sporu terytorialnego między Lycią i Cilicią w odniesieniu do wyspy Argo, w tym także problem tzw. daty krytycznej. Swój wywód uzasadnij, odwołując się również do doktryny i orzecznictwa sądów międzynarodowych. Państwa Lycia i Cilicia podpisały w 1969 r. konwencję wiedeńską o prawie traktatów. Są ponadto stroną konwencji haskich o pokojowym rozstrzygnięciu sporów międzynarodowych oraz Karty Organizacji Narodów Zjednoczonych.

3. Rozwiń każde z haseł w zwięzłe międzynarodowoprawne definicje (maksymalnie 5-zdaniowe):
- a) stan wyższej konieczności,
 - b) kompetencje domniemane organizacji międzynarodowej (*implied powers*),
 - c) delikt międzynarodowoprawny,
 - d) *aut dedere aut iudicare*,
 - e) dwustronna norma zwyczajowa,
 - f) jurysdykcja ochronna państwa,
 - g) aksjologia prawa międzynarodowego,
 - h) prawo pościgu (*hot pursuit*),
 - i) Antarktyka,
 - j) umowa międzynarodowa a konflikt zbrojny. **[20 pkt]**